

վկայութիւնները ունինք 5-րդ դարուց, ուր՝ աստուածաբանական ճշմարտութիւնները հաստատելու համար՝ դիմում էին մանաւանդ նոր պլատոնա-

կան ուղղութեան, որի հիմնական դադարները առնւած էին Պլատոնից:

Ա.

ՆԻԻՄԱՆ Վ. Լ. (Newmen), ԱՐԻՍՏՈՏԵԼԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ: Մի ներածութիւնով, երկու առաջաբանով և նկատողութիւններով. հատոր I և II, Յրօրօր, 1887 թ. (Անգլիերէն):

Առաջին հատորը տալիս է մի նախապատրաստութիւն Արիստոտելի քաղաքականութեան համար. երկրորդը զբաղւում է Արիստոտելի զբոսքի ձեռագիրներով: Հեղինակը իրան լաւ ծանօթ է ցոյց տալիս նիւթի մասին եղած նաև օտար գրականութեան հետ: Որպէս երեսմ է, զեռուրիչ հատորներ պիտի լաջորդեն առաջին երկուսին: Արիստոտելի խիստ գիտնական քննադատութիւնը Անգլիայի գիտնականների մէջ նկատելի առաջընթացութիւններ է առնում: Մենք ունինք արդէն մի հիանալի հրատարակութիւն Արիստոտելի Nikomachische Ethik Ալէքսանդր Գրանտի

չառ մանրամասն բացատրութիւններով, և նոյնպիսին «Հոգու մասին» զբոսքի վերաբերեալ՝ Էդվին Վալլասի: Նիւմանի զիբքը նոցա չարքում արժանաւոր տեղ է բռնում: Մեր հայ հասարակութեան արդէն լալտնի է, որ նոյն Արիստոտելի ուսումնասիրութեան համար մեր կողմէն եկաւ անցեալ տարի Սքոֆօրդի համալսարանի մի ալ պրօֆէսոր՝ պ. Կօնիքեր, որը կարծում է, թէ Դաւիթ Անգլիկի հայերէն թարգմանութիւնը միջոց պիտի տալ Արիստոտելի հեղինակութիւնները մի քանի մոթ տեղերը պարզելու:

Բ.

ՇԱՍԼԵՐ, ԴՐ. ՄԱՔՍ, ՄԱՐԴՈՒՍ ԾԱԳՄԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ (Shasler, Onthropogonie): Ընդհանուր մարդկայինը, նորա էութիւնը և եռատարր զարգացումը, կամ՝ «Ծագումն լեզուի, բարոյականութեան և արեւտի. Լայպցիգ, 1888 թ., տպ. Ֆրիդրիխ (XV+220 էր.), գինը՝ 6 մարկ: (Գերմաներէն):

Այս գրածքում արդէն 70 տարեկանին մօտ ֆիլոսոֆան տալիս է իւր, մի տեսակ, հաւատի դաւանու-

թիւնը (profession de foi). Նորանում նա շօշափում է գիտակցութեան բոլոր խնդիրները՝ իմացակա-

նութիւնը, բարոյականութիւնը և ար-  
ւեստը: Ամբողջ մարդը պէտք է հաս-  
կացւի իւր բնական և հոգեկան  
կեանքով՝ որպէս մի միութիւն: Հո-  
րա քննադատութեան եղանակից իս-  
կոյն երևում է Հեգելի խորը ազդե-  
ցութիւնը հեղինակի վերաջ, թէպէտ  
և նա իւր ուսուցչի ստորակ եր-  
կըրպագուն չէ, այլ նորանից ան-

գամ վեր է ուղում բարձրանալ:  
Գրւածքը պարունակում է բազմա-  
թիւ շատ աջողած մանրամասնու-  
թիւններ. մանաւանդ ուլ ծանօթ է  
Շաղլերի էսթետիկական գրւածքնե-  
րի հետ, գեղարուեստին վերաբերեալ  
հատւածը շատ կը զնահատէ: Այդ  
հատւածը պարունակում է նուրբ  
նկատողութիւններ:

ՏՐՕՅԲԵՐ, ԴՐ. ՕՍԿԱՐ, պրօֆ., ԼԻԿԵԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ: Հ. Կիպեր-  
տի մի քարտէզով: Նոտուգարտ. 1887, Kohlhammer. (XII+247  
երես, մեծ ութածալ):

Փոքր ասիական թերակղզին,  
թէպէտև հնումը բնակավայր էր  
շատ ազդերի, ունեցաւ սակաւն հին  
դարերի մեծագոյն շրջանում մի  
պատմութիւն, սկսած պարսիկների  
նւաճումից մինչ Ալէքսանդր Մեծի  
չաջորդները և Հռովմի նւաճելուց  
մինչ Օսմանցոց գալը: Բայց նախ  
բան ալդ պատմութեան գրելը,

պէտք են պատրաստական մասնա-  
ւոր աշխատութիւններ: Մի ալդպի-  
սի աշխատութիւն տալիս է հեղինա-  
կը Լիկիացոց մասին, որոնց պատ-  
մութեան համար հեղինակը իւր 20-  
ամեայ ուսուցչութեան ազատ ժա-  
մերը գործ է դրել նիւթեր հաւաքե-  
լու: Գործը կատարւած է օրինակելի  
բարեխղճութեամբ:

ՇՄԻԴՏ, ԴՐ. ԷՄԻԼ, դօցենտ, ՄԱՐԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՄԵԹՕԴԻՆԵՐ: Ուղե-  
ցոյց դիտելու ու ժողովելու գործանոցի և ճանապարհորդութեան  
համար: Բազմաթիւ նկարներով բնագրի մէջ: Լայպցիգ, 1888 թ.,  
տպարան Veitet (IV+336 եր. imp. 12), գինը՝ 6 մարկ: (Գեր-  
մաներէն):

Այս գիրքը հմուտ մարդիկ խորհուրդ  
են տալիս ձեռք բերելու նորան, ուլ  
մարդաբանական (անթրօպօլօգիա-

կան) հետազօտութիւններով է զբաղ-  
ւած կամ ուլ դոցա համար նիւթեր  
է ժողովում: Հեղինակը ինքը մի